

Національна академія правових наук України

**Перелік тем
дисертаційних досліджень
з юридичних наук
(затверджених у 2021 р.)**

**Розглянуті та схвалені
координаційними бюро відділень
Національної академії правових наук України**

Харків
«Право»
2022

Упорядники:

В. А. Журавель – доктор юридичних наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, перший віцепрезидент Національної академії правових наук України;

Є. А. Гетьман – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, головний учений секретар Національної академії правових наук України;

О. С. Гиляка – кандидат юридичних наук, старший дослідник, начальник Управління планування та координації правових досліджень в Україні Національної академії правових наук України;

Н. М. Вапнярчук – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу координації правових досліджень Управління планування та координації правових досліджень в Україні Національної академії правових наук України

Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук (затверджених у 2021 р.) : розглянуті та схвалені координаційними бюро відділень Національної академії правових наук України / [упоряд.: В. А. Журавель, Є. А. Гетьман, О. С. Гиляка, Н. М. Вапнярчук]. – Харків : Право, 2022. – 280 с.

ISBN 978-966-998-406-7

До Переліку включено теми дисертаційних робіт докторів наук і докторів філософії, які були затверджені вченими радами закладів вищої освіти, юридичних факультетів і науково-дослідних установ юридичного профілю України протягом 2021 р.

УДК 340(043)

© Національна академія правових наук України, 2022

© Журавель В. А., Гетьман Є. А., Гиляка О. С., Вапнярчук Н. М., упорядкування, 2022

© Оформлення. Видавництво «Право», 2022

ISBN 978-966-998-406-7

Вступ

Видання «Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук» вперше в Україні було започатковано Національною академією правових наук України у 1995 р. на виконання її статутних завдань щодо здійснення координації визначення тематики дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні в галузі держави і права. Ця праця є вже двадцять сьомим довідковим виданням цього напрямку.

До Переліку включені теми дисертаційних робіт докторів наук та докторів філософії, які були затверджені вченими радами закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю України протягом 2021 року.

Цим виданням Національна академія правових наук України ставить за мету поширення інформації серед наукової громадськості щодо основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні. Сподіваємось, що це дасть змогу вченим радам закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю, науковим керівникам (консультантам), здобувачам (аспірантам, ад'юнктам та докторантам) здійснювати планування науково-дослідної роботи, проводити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечувати ефективність наукових досліджень.

Теми дисертаційних досліджень, наведені у Переліку, розміщені відповідно до номенклатури спеціальностей (спеціалізацій) «Юридичні науки», затвердженої наказом МОН України від 14.09.2011 р. № 1057¹.

За певною спеціалізацією спочатку подаються теми дисертацій на здобуття ступеня доктора наук, а потім доктора філософії. У відповідних графах вказано тему дисертації, її виконавця, наукового керівника (консультанта), наукову установу (заклад вищої освіти), в якій виконується робота та дату затвердження теми дисертаційного дослідження. Теми дисертаційних досліджень подаються зі збереженням їх мовностилістичних особливостей – у тому вигляді, як вони були затверджені вченими радами відповідних закладів і установ, за виключенням явних орфографічних помилок.

¹ Наказом МОН України від 28.12.2018 р. № 1477 затверджено Примірний перелік та опис предметних напрямів досліджень у межах спеціальності 081 «Право», який буде застосовано під час формування Переліку тем дисертаційних досліджень за 2021 рік.

Усі теми дисертаційних досліджень пройшли рецензування координаційних бюро відділень Національної академії правових наук України: відділення теорії та історії держави і права (академік-секретар Гончаренко В. Д.), відділення державно-правових наук і міжнародного права (академік-секретар Битяк Ю. П.), відділення цивільно-правових наук (академік-секретар Кохановська О. В.), відділення екологічного, господарського та аграрного права (академік-секретар Шемшученко Ю. С.), відділення кримінально-правових наук (академік-секретар Баулін Ю. В.), які проаналізували теми, оцінили їх актуальність, коректність формулювання, можливість дублювання тематики, вказали на доцільність розробки певних напрямків дисертаційних досліджень тощо.

У 2021 р. в Україні затверджено 996 тем дисертаційних досліджень за спеціальністю «Право», що на 113 тем (13%) більше, ніж у 2020 р.

Аналіз тем за різними спеціалізаціями показує таке їх співвідношення:

- за спеціалізацією 12.00.01 – 53 теми (5,3 %),
- за спеціалізацією 12.00.02 – 54 теми (5,4 %),
- за спеціалізацією 12.00.03 – 163 теми (16,4 %),
- за спеціалізацією 12.00.04 – 40 тем (4 %),
- за спеціалізацією 12.00.05 – 50 тем (5 %),
- за спеціалізацією 12.00.06 – 19 тем (1,9 %),
- за спеціалізацією 12.00.07 – 226 тем (22,7 %),
- за спеціалізацією 12.00.08 – 162 теми (16,3 %),
- за спеціалізацією 12.00.09 – 185 тем (18,6 %),
- за спеціалізацією 12.00.10 – 11 тем (1,1 %),
- за спеціалізацією 12.00.11 – 26 тем (2,6 %),
- за спеціалізацією 12.00.12 – 7 тем (0,7 %).

Найбільше тем було затверджено за спеціалізацією 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – 226 тем (22,7 % від загальної кількості тем) та 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність – 185 тем (18,6 % від загальної кількості тем). Найменше тем затверджено за спеціалізацією 12.00.12 – філософія права – 7 тем (0,7 % від загальної кількості тем).

Аналіз тематики показує, що деякі напрямки юридичної науки досліджуються недостатньою мірою. Так, актуальним проблемам європейської інтеграції вітчизняної правової системи присвячено 30 тем (3 % із загальної кількості); проблемам розвитку земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права – 19 тем (1,9 %).

Серед закладів вищої освіти юридичного профілю, в яких затверджуються теми, більше всього тем затверджено закладами вищої освіти Міністерства

внутрішніх справ України – 349 тем, або 35 % від усіх затверджених тем, хоча 7 закладів МВС складають близько 10 % від усіх ЗВО юридичного профілю, які подали теми дисертаційних досліджень.

У 2021 р. зменшилася кількість тем, щодо яких були висловлені зауваження координаційних бюро. Із 996 тем отримали зауваження 268 тем, що складає 27 % (у 2020 р. цей показник становив 35,2 %).

Найбільшу кількість зауважень зроблено щодо тем, затверджених за такими спеціалізаціями:

- 12.00.12 – 6 тем із зауваженнями, що складає 85,7 % від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.09 – 90 тем із зауваженнями, що складає 48,6 % від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.02 – 20 тем із зауваженнями, що складає 37 % від загальної кількості поданих тем.
- 12.00.04 – 13 тем із зауваженнями, що складає 32,5 % від загальної кількості поданих тем;
- 12.00.08 – 50 тем із зауваженнями, що складає 30,8 % від загальної кількості поданих тем

Крім того, відділення НАПрН України відмічають недотримання багатьма закладами Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 щодо обмеження кількості докторантів, аспірантів та ад'юнктів, прикріплених до одного наукового керівника (консультанта) (доктор наук – не більше 5 здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук, одночасно; доктор філософії – не більше 3-х здобувачів наукового ступеня доктора філософії одночасно). Деякі науковці значно перевищили встановлені нормативи підготовки дисертантів.

При рецензуванні тематики дисертаційних досліджень відділеннями НАПрН України звернуто увагу на значну кількість тем, які не мають належного рівня актуальності, зокрема внаслідок наявності вже захищених робіт за такими напрямками, що свідчить про відсутність ґрунтового аналізу наукових проблем пошукувачами та їх науковими керівниками. З огляду на це Управління планування і координації правових досліджень Національної академії правових наук України рекомендує аспірантам, ад'юнктам, докторантам, їх науковим керівникам та консультантам під час вибору теми дисертаційного дослідження використовувати Інтернет-ресурс «Правова наука», створений Науково-дослідним інститутом інформатики і права НАПрН України (нині – Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки

і права Національної академії правових наук України»), який містить базу даних затверджених тем кандидатських і докторських дисертацій та захищених дисертацій (електронна адреса Інституту: <http://ippi.org.ua/>).

Національна академія правових наук України сподівається на подальшу плідну співпрацю з усіма закладами вищої освіти, юридичними факультетами та науково-дослідними установами юридичного профілю.

Перелік тем дисертаційних досліджень з юридичних наук впорядковано Управлінням планування і координації правових досліджень Національної академії правових наук України.

Головний учений секретар
Національної академії правових наук України

Євген ГЕТЬМАН

**ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ
(12.00.01)**

ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК

№	Назва дисертації	Виконавець	Науковий консультант	Наукова установа (заклад вищої освіти)	Дата за-твердження (число, місяць, рік)
1	Доброчесність та добро-совісність в юриспруденції стародавнього Риму: парадигма рецепції в Україні	Шаркова І. М.	д.ю.н., проф. Колодій А. М.	Навчально-науко-вий інститут «Юри-дичний інститут ДВНЗ «Київський національний еко-номічний універ-ситет імені Вадима Гетьмана»	28.10.2021
2	Юридична техніка в теорії і практиці тлумачення норм прав	Середюк В. Ю.	д.ю.н., проф. Шутак І. Д.	Національна ака-демія внутрішніх справ	30.11.2021
3	Право на свободу релігії або переконань: засади обґрун-тування, реалізації і захисту	Вовк Д. О.	д.ю.н., проф. Петришин О. В.	Національний юри-дичний університет імені Ярослава Мудрого	23.12.2021

4	Концептуалізація національної безпеки в Україні: теоретико-правові аспекти <i>(перезатвердження теми)</i>	Загуменна Ю. О.	д.ю.н., проф. Сокурєнко В. В.	Харківський національний університет внутрішніх справ	24.11.2020
---	---	-----------------	----------------------------------	---	------------

**Теми, щодо яких висловлені зауваження
відділенням теорії та історії держави і права НАПрН України**

№	Назва дисертації	Виконавець	Науковий консультант	Наукова установа (заклад вищої освіти)	Дата затвердження (число, місяць, рік)	Зміст зауваження
5	Прокурор у кримінальному процесі Російської імперії у другій половині XIX – на початку XX ст.: правовий статус і діяльність (історико-правове дослідження) <i>(уточнення теми)</i>	Горбачов В. П.	д.ю.н., проф. Ярмиш О. Н.	Донецький державний університет внутрішніх справ	27.10.2021	Виникають сумніви щодо актуальності теми
6	Дискримінація за віком: теоретико-правове дослідження	Грень Н. М.	д.ю.н., проф. Жаровська І. М.	Національний університет «Львівська політехніка»	18.10.2021	Тема є занадто вузькою та не відповідає рівню докторської дисертації

7	Гендерні можливості в правовій державі	Цукан О. М.	д.ю.н., проф. Россіхін В. В.	Харківський національний університет внутрішніх справ	30.03.2021	Тема сформульована некоректно, потребує редакційного уточнення
8	Взаємодія поліції з територіальними громадами в Україні в охороні правопорядку в 1917–1921 рр.: історико-правове дослідження	Новіченко А. В.	д.ю.н., проф. Бандурка О. М.	Харківський національний університет внутрішніх справ	28.08.2021	Тема є занадто вузькою та не відповідає рівню докторської дисертації

ДИСЕРТАЦІЯ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

№	Назва дисертації	Виконавець	Науковий керівник	Наукова установа (заклад вищої освіти)	Дата затвердження (число, місяць, рік)
9	Принципи підзвітності та відповідальності органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади: теоретико-правова характеристика	Голик Ю. Ю.	д.ю.н., проф. Наливайко Л. Р.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	28.10.2021

10	Механізм забезпечення прав і свобод осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України: теоретико-правова характеристика	Клочков С. О.	д.ю.н., проф. Наливайко Л. Р.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	28.10.2021
11	Інституційний механізм забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: теоретико-правовий аспект	Кошляк Н. Е.	д.ю.н., проф. Грицай І. О.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	28.10.2021
12	Органи місцевого самоврядування у механізмі забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: теоретико-правовий аспект	Марченко А. В.	д.ю.н., проф. Наливайко Л. Р.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	28.10.2021
13	Право на справедливий суд та механізм його забезпечення: загальнотеоретичний аспект	Паталаха І. О.	д.ю.н., проф. Боняк В. О.	Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ	28.10.2021
14	Теоретико-правові засади реалізації заходів примусу органами поліції	Дмуховська А. А.	д.ю.н., доц. Гоцуляк Ю. В.	Донецький національний університет імені Василя Стуса	28.10.2021

15	Соціальне підприємництво: теоретико-правовий аспект	Мозговая Н. А.	д.ю.н., проф. Міхайліна Т. В.	Донецький національний університет імені Василя Стуса	28.10.2021
16	Юридична відповідальність приватного виконавця: загальнотеоретична характеристика	Соломко О. В.	д.ю.н., проф. Городовенко В. В.	Запорізький національний університет	18.11.2021
17	Судова практика і судовий прецедент у правовій системі України	Мельник А. М.	д.ю.н., проф. Кубко Є. Б.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	28.01.2021
18	Категорія «справедливість» як складова права і моралі: теоретико-правовий аспект <i>(уточнення теми)</i>	Звонков Є. Є.	д.ю.н., проф. Онщенко Н. М.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	28.01.2021
19	Право на захист (теоретико-правові засади)	Винокуров В. В.	д.ю.н., проф. Онщенко Н. М.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	11.03.2021
20	Теоретико-методологічні засади та розвиток порівняльного правознавства в Німеччині (кінець XX – початок XXI ст.)	Ситар М. І.	д.ю.н., проф. Пархоменко Н. М.	Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України	11.03.2021

21	Історико-правове дослідження сімейного законодавства України (1991–2021 рр.)	Шевців Ю. М.	д.ю.н., доц. Забзалюк Д. Є.	Львівський державний університет внутрішніх справ	28.10.2021
22	Суб'єкти правової поведінки: соціолого-правовий аналіз	Єфанова Є. В.	д.ю.н., проф. Костицький В. В.	Навчально-науковий інститут права Київського національного університету імені Тараса Шевченка	29.12.2021
23	Теоретико-правові засади захисту прав дитини Національною поліцією України	Мозалевська В. О.	д.ю.н., доц. Мінченко О. В.	Національна академія внутрішніх справ	28.09.2021
24	Юридичні конструкції у сфері реалізації права	Підгородський Б. М.	к.ю.н., доц. Старицька О. О.	Національна академія внутрішніх справ	28.09.2021
25	Забезпечення права на доступність для осіб з інвалідністю в Україні	Стан М. Р.	д.і.н., проф. Андрусишин Б. І.	Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова	25.11.2021
26	Забезпечення прав дітей з аутизмом в Україні та Великобританії: порівняльні аспекти	Коваленкова А. А.	д.і.н., проф. Андрусишин Б. І.	Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова	25.11.2021

27	Поліцейське право в системі права України: загальнотеоретичне дослідження	Олексієв В. С.	д.ю.н., проф. Завальнюк В. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	30.11.2021
28	Статус військовослужбовця у сучасному праві: загально-теоретичне та компаративістське дослідження	Хохлов О. В.	д.ю.н., проф. Крижановський А. Ф.	Національний університет «Одеська юридична академія»	30.11.2021
29	Теоретичні засади юридичних технологій здійснення адвокатської діяльності <i>(зміна теми)</i>	Гришок В. В.	д.ю.н., доц. Цуркан-Сайфуліна Ю. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	15.02.2021
30	Суверенітет сучасної держави в умовах глобалізації	Березневич В. О.	д.ю.н., проф. Завальнюк В. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	30.11.2021
31	Місце медіації у сучасному українському законодавстві як методу альтернативного вирішення спорів	Котовська А. В.	д.ю.н., проф. Дудченко В. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	30.11.2021
32	Вибірчі технології в Україні: теоретико-правове дослідження	Білоус О. А.	д.ю.н., проф. Завальнюк В. В.	Національний університет «Одеська юридична академія»	30.11.2021
33	Статус, структура і функції Європейського центрального банку (загальнотеоретичне дослідження)	Вавринчук А. С.	к.ю.н., доц. Федоров В. А.	Національний університет «Одеська юридична академія»	30.11.2021